

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 021-04; 029-04/08

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31.12.2007. godine**

**PRORAČUNA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
BUDŽETA HERCEGOVAČKO NERETVASNSKOG KANTONA
MOSTAR**

Sarajevo, srpanj 2008. godine

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona (u daljnjem tekstu: HNŽ/K) i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima, za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2007. godine.
2. Rukovodstvo HNŽ/K je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Odgovornost se odnosi na uspostavu sustava internih kontrola i usklađenosti poslovanja HNŽ/K sa važećim zakonskim i drugim propisima. Naša odgovornost ja da izrazimo mišljenje temeljem provedene revizije.
3. Reviziju smo obavili, temeljem ovlaštenja danih Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskim institucija-INTOSAI ("Sl. novine FBiH", broj 06/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima.
4. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, usuglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sustava internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.
5. Po našem mišljenju, finansijska izvješća istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obveza na dan 31.12.2007.godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru, osim za:
  - **uspostavljanje cjelovitog sustava internih kontrola u dijelu: pravovremenog pokretanja procedure za izradu Proračuna i usvajanja istog; uplata svih javnih prihoda putem depozitnog računa Proračuna; zatvaranja izdvojenog transakcijskog računa Uprave za ceste; uspostave centraliziranog obračuna i isplate plaće; rasporeda radnih mjesta po platnim razredima i dodjele pripadajućih koeficijenata platnim razredima (točka 5.1. Izvješća),**
  - **realiziranje jednog dijela tekućih transfera, bez prethodno utvrđenih kriterija i prioriteta u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (točka 5.3.2. Izvješća),**
  - **nedosljedno poštivanje provođenja nabava roba i usluga isključivo od dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori na razini Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona (točka 5.3.2. Izvješća).**
  - **popis imovine, obveza i potraživanja koji nije izvršen sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH u dijelu isknižavanja rashodovane opreme prije nego što je izvršeno fizičko uništenje iste i prije nego što je Vlada donijela Odluku o usvajanju Izvješća o izvršenom popisu za 2007. godinu (točka 5.6. Izvješća).**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1. UVOD.....	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME.....	2
4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2006.GODINU	2
5. NALAZI I PREPORUKE	4
5.1 Sustav internih kontrola	4
5.2 Proračun Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu	6
5.3 Izvršenje Proračuna Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu	7
5.3.1 Prihodi i primici Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu	7
5.3.2 Rashodi i izdaci Proračuna Hercegovačko-neretvanske HNŽ/K za 2007. godinu.....	7
5.4 Financijski rezultat.....	12
5.5 Javne nabave	12
5.6 Popis imovine, potraživanja i obveza na dan 31.12.2007. godine	13
5.6.1. Stalna sredstva.....	13
5.6.2. Obveze	14
5.6.3. Ostali nalazi	15
6. KOMENTAR:.....	15

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA
za 2007. godinu

1. UVOD

Hercegovačko-neretvanska Županija/Kanton (u daljnjem tekstu: HNŽ/K) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti definirane Ustavom Federacije BiH i Ustavom Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona.

Zakonodavno tijelo vlasti u HNŽ/K je Skupština, dok izvršnu vlast predstavlja Vlada, koju čine Predsjednik i ministri 12 ministarstava. Vlada radi i odlučuje na sjednicama, kako je to definirano Poslovníkom o radu Vlade. U ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Vlada donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Funkciju županijske uprave vrše ministarstva, uprave i upravne organizacije sukladno Zakonu o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug i druga pitanja važna za njihovo organiziranje i funkcioniranje.

Sredstva za rad županijskih organa uprave, kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom HNŽ/K, koji sukladno Ustavu Hercegovačko-neretvanske HNŽ/K usvaja Skupština HNŽ/K, na prijedlog Vlade HNŽ/K. Županijsko ministarstvo financija (u daljem tekstu Ministarstvo financija), sukladno naprijed navedenim zakonskim propisima, opslužuje Proračun HNŽ/K u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad uporabom proračunskih sredstava.

Korisnici Proračuna HNŽ/K su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna.

Prosječan broj uposlenih kod korisnika Proračuna HNŽ/K u 2007. godini je bio 4.945, koliko je i planirano Rebalansom Proračuna HNŽ/K za 2007. godinu. Struktura planiranog broja uposlenih za 2007. godinu je bila slijedeća: djelatnici osnovnih i srednjih škola 2.999, djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova 1.233, djelatnici pravosudnih tijela 295 i djelatnici ostalih organa uprave 374.

Sjedište Vlade županije je u Mostaru, Stjepana Radića 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća HNŽ/K za 2007. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća je omogućavanje revizoru izražavanje mišljenja o financijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. da li financijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju financijsko i materijalno stanje HNŽ/K na dan 31.12.2007. godine, izvršenje Proračuna za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su financijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i financijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje postavljenih ciljeva.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u razdoblju svibanj - lipanj 2008. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizijom se također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007.godinu, konstatirani su određeni propusti i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih, daju se slijedeće preporuke:

S ciljem uspostave cjelovitog sustava internih kontrola potrebno je: osigurati izradu nedostajućih internih akata utvrđenih Smjernicama kao i dosljednu primjenu donesenih internih akata; osigurati popunu radnog mjesta stručnog savjetnika za internu kontrolu; uspostaviti centralizirani obračun plaća za sve djelatnike, kao i doraditi postojeći program obračuna plaća; radna mjesta rasporediti po platnim razredima i za platne razrede utvrditi koeficijente za izračun plaća; osigurati uplatu javnih prihoda Uprave za ceste isključivo preko depozitnog računa i za potrebe iste otvoriti transakcijski račun u sastavu Jedinственog računa Riznice,

Prilikom pripreme i izrade Proračuna poštovati rokove utvrđene Zakonom o proračunima u Federaciji Bosni i Hercegovini,

Redovito usuglašavati podatke iz pomoćnih evidencija o ostvarenim vlastitim приходима sa podacima Glavne knjige Riznice sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinственog računa Riznice.

Kod stvaranja izdataka za materijal i usluge osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u FBiH, kao i dosljedno poštivanje Odluke o korištenju službenih mobilnih telefona, osigurati dosljedno poštivanje zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima u dijelu vrste materijala, ugovorenih cijena i provođenja nabave isključivo od odabranih dobavljača, preispitati opravdanost zaključivanja ugovora za poslove koji su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redovni poslovi ministarstva, osigurati dokaz da su poslovi definirani ugovorom o djelu i izvršeni, a izdatke evidentirati u vremenu kada su i nastali temeljem cjelovite dokumentacije,

Izvršiti uvid u dokumentaciju koja se odnosi na nabavu mobilnih telefona na kredit i iste uknjižiti kao imovinu proračunskih korisnika,

Tekuće transfere, definirane programima utrošaka sredstava realizirati temeljem usvojenih kriterija i prioritet, a programe utrošaka sredstava blagovremeno donositi, te osigurati podnošenje tromjesečnih izvješća Skupštini HNŽ/K o realizaciji tekućih transfera,

Pokrenuti aktivnosti na reguliranju sufinanciranja usluga prijevoza učenika iz Proračuna HNŽ/K u cilju stvaranja mogućnosti uspostave poslovnih odnosa sa pružateljima usluga prijevoza učenika,

Nabavu stalnih sredstava vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama,

Popis sredstava i izvora sredstava vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, te osigurati pravilan obračun amortizacije opreme Uprave za ceste za period kada nije vršen za navedenu opremu i utvrditi sadašnju vrijednost opreme.

Potrebno je sačiniti Program isplate unutarnjeg duga kako je to Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga predviđeno.

Potrebno je namjenska sredstva od vodnih naknada, naknada za šume i sredstva za zaštitu i spašavanje realizirati za namjene utvrđene u zakonima.

Sredstva tekuće pričuve koristiti isključivo za hitne i nepredviđene izdatke sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2006.GODINU

Temeljem izvršene revizije financijskih izvješća za 2007. godinu, te provjere da li se postupilo po preporukama danim nakon obavljene revizije financijskih izvješća za 2006. godinu, konstatirali smo da je se

u cijelosti postupilo po preporukama u dijelu uspostave evidencije potraživanja od kupaca u Glavnoj knjizi Riznice sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinim računom Riznice, uspostave evidencije potpisanih ugovora temeljem danih koncesija, kao i osiguranje potpunog nadzora nad dosljednom primjenom istih, osiguranja načina pravovremenog nadoknađivanja stvorenih izdataka većih od odobrenih, provođenja izbora dobavljača za tekuće nabave, izrade kriterija kojima bi se definiralo koje općine i u kojem iznosu participiraju u realizaciji sredstava Transfera drugim razinama vlasti, sačinjavanja internog akta kojim su definirani zadaci, obveze i način rada popisnih povjerenstava, usklađivanja novčanih sredstava svih korisnika proračuna, iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Kod dijela preporuka, **djelomično** su otklonjeni uočeni propusti i nedostaci, zbog toga se dio preporuka, kontinuirano ponavlja u izvješćima o izvršenoj reviziji. Navedeno se odnosi na:

- izrade nedostajućih internih akata utvrđenih Odlukom Vlade, a sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika, kao i njihova dosljedna primjena čime će se stvoriti uvjeti za uspostavu cjelovitog sustava internih kontrola,
- utvrđivanje odgovarajuće šifre vlastitih prihoda, kako bi ministarstva mogla usuglašavati pomoćne evidencije sa evidencijom u Glavnoj knjizi Riznice,
- preispitivanje odredbe Odluke Vlade o ograničenju iznosa do kojih će Vlada, ministarstva i drugi organi uprave snositi mjesečne troškove uporabe mobilnih telefona u dijelu visine odobrenih iznosa i poštivanje odredbe Odluke u pogledu odobravanja spiskova i iznosa za ostale rukovoditelje i ostale uposlenike,
- vršenje nabave roba i usluga sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH,
- evidentiranja izdataka u razdoblju kada su i nastali
- reguliranje prava korištenja izdataka reprezentacije internim aktima i dosljedna primjena istih,
- dosljednu primjenu važećih zakonskih propisa u dijelu angažiranja uposlenika temeljem privremenih i povremenih poslova,
- uvid i analizu pokrenutih sudskih sporova protiv HNŽ/K, kako bi se mogla procijeniti vrsta spora i postići eventualna nagodba u cilju smanjenja troškova sporova i zateznih kamata,
- definiranje načina realizacije tekućih transfera kao i uspostava obveze izvješćivanja o namjenskom utrošku istih sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna,
- dosljednu primjenu Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga HNŽ/K kao i utvrđivanje stvarnih obveza, sačinjavanje realnog programa izmirenja duga i poduzimanje aktivnosti u cilju izmirenja istih.

Posebno se ističe da **nisu** poduzete adekvatne mjere za:

- uspostavu centraliziranog obračuna plaća za sve djelatnike kako je Zakonom o riznici definirano,
- utvrđivanje koeficijenta za izračun plaća po platnim razredima kako je to definirano Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH,
- zatvaranje izdvojenog transakcijskog računa, a samim tim i otvorenje transakcijskog računa u sastavu Jedinim računom riznice,
- pravovremeno pokretanje aktivnosti na pripremanju, izradi Nacrta Proračuna, kao i usvajanju Proračuna,
- planiranje svih prihoda kod izrade Proračuna kako je to definirano Zakonom o proračunima u FBiH,
- donošenje pisanih procedura o načinu i pravu korištenja službenih vozila i vršenju kontrole utroška goriva,
- pravovremeno usvajanje Programa utška sredstava iz vodoprivrede što će omogućiti da se projekti koji su definirani Programom, realiziraju u cijelosti,
- sačinjavanje kriterija temeljem kojih bi se izradili programi poticaja poljoprivrednoj proizvodnji,
- korištenje sredstava tekuće pričuve za namjene utvrđene Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršenju Proračuna Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona, kao i podnošenje izvješća Skupštini o realizaciji istih,

- iskazivanje svih primitaka i izdataka u proračunu kako je to Zakonom o proračunima u FBiH definirano, kao i vršenje uplate javnih prihoda isključivo preko depozitnog računa proračuna,
- vršenje finansijskog poslovanja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH od strane Uprave za ceste.

Vlada HNŽ/K nije sačinila i dostavila Uredu za reviziju institucija u FBiH Odgovor o poduzetim mjerama po preporukama iz Izvješća o izvršenoj reviziji za 2006. godinu, iako su proračunski korisnici na čiji rad su se odnosile primjedbe sačinjavali prijedlog mjera i isti upućivali Vladi.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sustav internih kontrola

Provedenom revizijom je izvršena procjena funkcioniranja sustava internih kontrola, kako bi se uvjerilo da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju potpunu primjenu zakonskih propisa, točnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i efikasno trošenje javnih sredstava.

Zaključkom Vlade od 28.06.2006. godine su zadužena ministarstva, uprave, uredi Vlade i Stručna služba Vlade, da svatko u svom domenu u roku od 3 mjeseca, donesu interne akte definirane Naputkom o provođenju Smjernica za uspostavu i provođenje sustava internih kontrola kod korisnika Proračuna HNŽ. Provedenom revizijom je utvrđeno da određeni broj internih akata definiranih spomenutim Smjernicama nije donijet među kojim ističemo: Pravilnik o reprezentaciji i poklonima (ima ga samo MUP) i Procedure o načinu korištenja i uporabi mobilnih i fiksnih telefona. Također, mišljenja smo da bi pored akata utvrđenih navedenim Smjernicama, a s ciljem uspostave cjelovitog sustava internih kontrola, bilo neophodno donijeti i druge procedure utvrđene Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika donesenih od strane Federalnog ministarstva financija, kao što su: Računovodstvene politike, Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, Pravilnik o obrazovanju i usavršavanju uposlenih i Kodeks poslovnog ponašanja.

Pravilnikom o računovodstvenoj i finansijskoj internoj kontroli i nadzoru je regulirano da će rukovoditelji korisnika proračuna, u cilju praćenja i kontrole trošenja sredstava, imenovati osobu ili Komisiju za internu kontrolu, koja će svaka tri mjeseca podnositi izvješća o radu na temelju izvršene finansijske kontrole. Provedenom revizijom je utvrđeno da u 2007. godini nisu imenovane niti osobe niti Komisija koja će obavljati navedene poslove kako je to navedenim Pravilnikom definirano.

Polazeći od Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija HNŽ/K kao osnovnog i najznačajnijeg pisanog akta, koji čini temelj i sastavni je dio sustava internih kontrola, konstatirali smo da je sistematizirano radno mjesto stručnog savjetnika za internu kontrolu u čijem opisu poslova se pored ostalog navodi koordiniranje aktivnostima interne kontrole proračunskih korisnika, osiguravanje programa interne kontrole proračunskih korisnika sukladno zakonu, primjenjivoj regulativi te napucima koje izdaje Ministarstvo financija, predlaže i pravi nacрте svih propisa u oblasti internih kontrola. Provedenom revizijom je utvrđeno da radno mjesto stručnog savjetnika za internu kontrolu nije popunjeno, što može imati posljedice kvalitetnijeg provođenja sustava internih kontrola, neracionalnost trošenja javnog novca, kao i nemogućnost procjene rizika.

Zakonom o Proračunima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji proračunskih korisnika je utvrđena obveza uspostave jedinice za internu reviziju korisnika proračuna na svim razinama vlasti u FBiH. Vlada HNŽ/K je bila u obvezi utvrditi koji proračunski korisnici će utemeljiti vlastitu jedinicu za internu reviziju, a za koje proračunske korisnike će poslove interne revizije obavljati Ministarstvo financija. Provedenom revizijom je utvrđeno da u HNŽ/K nisu uspostavljene jedinice za internu reviziju.

Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o riznici u FBiH i Naputkom o izvršenju proračuna sa jedinstvenog računa Riznice je definirano da se uplate svih javnih prihoda vrše preko Jedinog računa riznice i evidentiraju u Glavnu knjigu riznice. U sastavu Jedinog računa riznice može biti jedan depozitni i jedan ili više transakcijskih računa. Provedenom revizijom je utvrđeno da se poslovanje HNŽ/K

odvija preko jednog depozitnog i tri transakcijska računa, a da Uprava za ceste, koja je u sastavu Ministarstva prometa i veza, posluje preko izdvojenog transakcijskog računa što nije sukladno naprijed navedenim zakonima. Također smo utvrdili da jedan dio javnih prihoda nije uplaćen preko Depozitnog računa proračuna već su prihodi uplaćeni izravno na izdvojeni račun Uprave za ceste.

Člankom 8. Zakona o riznici u FBiH je definirano da će se uspostaviti centralizirani obračun plaća svih djelatnika koji se financiraju iz proračuna, u Ministarstvu financija-Sektor Riznice. Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na obračun plaća je utvrđeno da je samo za jedan dio proračunskih korisnika (ministarstva i uprave) uspostavljen centraliziran obračun plaća, dok škole i pravosudna tijela vrše samostalno izračun plaća i nakon naknadne kontrole resornih ministarstava, sačinjene izračune uz naloge za knjiženje, dostavljaju na unos u Ministarstvo financija. U Ministarstvu unutarnjih poslova se vrši izračun plaće za djelatnike Ministarstva gdje se i unose u sustav obveze za plaće.

Zakonom o državnoj službi u FBiH (članak 39.) i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH (članak 41.) je definirano da će Vlada sukladno složenosti poslova, razvrstati radna mjesta po platnim razredima i utvrditi pripadajuće koeficijente za izračun plaća za sve platne razrede u HNŽ/K. Provedenom revizijom je utvrđeno da Vlada nije na jedinstven način regulirala plaće djelatnika u HNŽ/K, već je Odlukom o utvrđivanju kriterija za određivanje plaća i naknada rukovoditelja zakonodavnih i izvršnih organa vlasti HNŽ/K regulirala plaće rukovodnih službenika koje imenuje Skupština. Odlukom o utvrđivanju kriterija za određivanje plaća i naknada rukovodnih službenika su regulirane plaće županijskih pravobranitelja i njihovih zamjenika, savjetnika u Skupštini i Vladi, direktora i zamjenika direktora županijskih uprava i agencije za privatizaciju, tajnika ministarstava, pomoćnika ministara i glavnih županijskih inspektora, dok se za ostale djelatnike u HNŽ/K primjenjuju koeficijenti za izračun plaće po Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Hercegovačko-neretvanskoj Županiji/Kantonu koji je stavljen van snage dana 30.12.2005. godine. Također, za rukovodne službenike HNŽ/K koje imenuje Skupština, osnovicu za izračun plaća čini prosječna plaća isplaćena u HNŽ/K koja se tromjesečno usklađuje, dok je za ostale djelatnike osnovica utvrđena odlukom Vlade HNŽ/K (120 KM).

Provedenom revizijom je utvrđeno da postojeći program za izračun plaća ne zadovoljava potrebe županije obzirom da isti ne posjeduje sve elemente naknada plaća koje se u praksi mogu susresti (redovan rad, prekovremeni rad, plaćeno odsustvo, neplaćeno odsustvo, bolovanje do i preko 42 dana, stimulacije, godišnji odmor, državni i vjerski praznici i dr.). Redovan rad je definiran na 182 radna sata za svaki mjesec bez obzira koliki je fond radnih sati u mjesecu za koji se vrši izračun, a svako odstupanje od punog radnog vremena se naknadno izračunava. Zbog navedenog, smatramo da je neophodno doraditi postojeći Program za izračun plaća.

Osigurati izradu nedostajućih internih akata sukladno Naputku o provođenju smjernica za uspostavu i provođenje sustava interne kontrole kod korisnika proračuna HNŽ/K i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika, kao i njihova dosljedna primjena čime će se stvoriti uvjeti za uspostavu cjelovitog sustava internih kontrola.

Osigurati popunu radnog mjesta stručnog savjetnika za internu kontrolu sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, kao i uspostavu jedinice za internu reviziju sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.

Osigurati uplatu svih javnih prihoda Uprave za ceste na Depozitni račun Proračuna, kako bi isti bili iskazani u Glavnoj knjizi Riznice sukladno Zakonu o proračunu u FBiH i Zakonu o riznici u FBiH.

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o riznici u FBiH ugasiti izdvojeni transakcijski račun Uprave za ceste i za potrebe iste otvoriti račun u sastavu Jedinstvenog računa Riznice.

Uspostaviti centralizirani obračun plaća za sve djelatnike kako je to Zakonom o riznici u FBiH definirano i doraditi postojeći program za izračun plaća kako bi isti posjedovao sve elemente naknada plaća koje se u praksi mogu susresti.

Radna mjesta rasporediti po platnim razredima i za platne razrede utvrditi koeficijente za izračun plaća kako je to definirano Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

5.2 Proračun Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu

Proračun HNŽ/K za 2007. godinu je usvojen dana 27.04.2007. godine i u istom su planirani prihodi i rashodi u iznosu od 150.736.010 KM, dok se financiranje HNŽ/K u prvom tromjesečju 2007. godine obavljalo temeljem Odluke o privremenom financiranju koju je Skupština donijela dana 16.02.2007. godine.

Zbog promjene organizacijske strukture HNŽ/K (broj ministarstava sa 8 povećan na 12), dana 30.10.2007. godine usvojen je Rebalans Proračuna za 2007. godinu kojim su utvrđeni prihodi i rashodi u iznosu od 156.645.505 KM.

Provedenom revizijom je konstatirano da se nisu poštovali rokovi utvrđeni Zakonom o proračunima u FBiH kod pripreme i donošenja Proračuna HNŽ/K za 2007. godinu. Također, ne može se potvrditi opravdanost povećanja planiranih prihoda u Izmjena i dopuna Proračuna za 2007. godinu obzirom da su ostvareni prihodi u visini približno visini utvrđenoj Proračunom HNŽ/K za 2007. godinu (150.048.715 KM).

Proračunom za 2007. godinu, kao i izmjenama i dopunama istog planirano je slijedeće:

R. br.	Opis	Proračun za 2007. godinu	Rebalans proračuna za 2007. godinu
1	2	3	4
I	Prihodi i financiranje (II+III+VI)	150.736.010	156.645.505
II	Prihodi i primici	150.286.010	152.015.505
III	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	-	4.280.000
IV	Izdaci	150.736.010	156.645.505
V	Deficit ((IV-(II+III))	-	-
VI	Financiranje (1+2)	450.000	350.000
1.	Kreditni od međunarodnih finansijskih institucija	-	-
2.	ESCROW-račun	450.000	350.000

Prilikom pripreme i izrade Proračuna poštovati rokove utvrđene Zakonom o proračunima u Federaciji Bosni i Hercegovini.

Red. br	Opis	Proračun za 2007. godinu	Izmjene i dopune Proračuna za 2007. godinu	Ostvareno u 2006. godini	Ostvareno u 2007. godini	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
Prihodi, primici, financiranje i višak prihoda iz 2006. godine (A+B+C)		150.736.010	156.645.505	141.625.285	150.048.715	95,79	105,95
A. Prihodi i primici (od 1 do 5)		150.736.010	152.365.505	141.625.285	150.048.715	98,5	106,1
1.	Prihodi od poreza	130.197.510	137.121.135	128.464.986	137.616.763	100,4	107,1
1.1.	Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	5.600.000	6.100.000	6.117.410	7.070.782	115,9	115,6
1.2.	Porezi na plaće i usluge	11.800.000	11.750.000	10.303.993	12.572.604	107,0	122,0
1.3.	Porezi na imovinu	1.060.000	1.476.000	38.414	57.396	3,9	149,4
1.4.	Poseban porez (akcize) na domaće proizvode	4.560.660	4.868.737	14.868.635	4.254.437	87,4	28,6
1.5.	Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa	106.069.000	112.519.398	96.715.801	113.175.298	100,6	117,0
1.6.	Ostali porezi	1.107.850	407.000	420.732	486.247	119,5	115,6
2.	Neporezni prihodi	16.288.500	10.700.130	11.936.898	10.377.811	97,0	86,9
2.1.	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	600.000	410.000	807.286	393.052	95,9	48,7
2.2.	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	15.088.500	9.570.130	10.320.269	9.172.110	95,8	88,9
2.3.	Novčane kazne	600.000	720.000	809.343	812.649	112,9	100,4
3.	Potpore (Grantovi)	4.250.000	4.544.240	1.014.852	1.757.481	38,7	173,2
3.1.	Tekuće potpore iz inozemstva	200.000	494.240	135.702	421.088	85,2	310,3
3.2.	Tekuće potpore od ostalih nivoa vlasti	4.050.000	4.050.000	879.150	1.336.393	33,0	152,0
4.	Prihodi od carina i ostalih uvoznih pristojbi	-	-	208.549	296.660	-	142,2
C. Neraspoređeni višak prihoda iz prethodne godine		-	4.280.000	-	-	-	-

5.3 Izvršenje Proračuna Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu

5.3.1 Prihodi i primici Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona za 2007. godinu

U konsolidiranom financijskom izvješću i Izvješću o izvršenju proračuna za 2007. godinu su iskazani prihodi i primici u iznosu od 150.048.715 KM, što je u odnosu na prihode i primitke definirane Izmjenama i dopunama proračuna za 2007. godinu manje za 6.596.790 KM ili 95,79%. U odnosu na prethodnu godinu prihodi i primici predstavljaju ostvarenje od 105,95%, odnosno veći su za 8.423.430 KM. Struktura iskazanih prihoda sa indeksima ostvarenja, iskazana u konsolidiranim financijskim izvješćima, daje se u slijedećoj tabeli:

Prihodi od pružanja javnih usluga (vlastiti prihodi) su u financijskim izvješćima iskazani u iznosu od 2.797.813 KM, a većim djelom se odnose na aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova (1.117.902 KM), Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa (593.944 KM), Ministarstvo pravosuđa i uprave (328.082 KM) itd. Na poziciji Riznice Ministarstva financija je evidentiran iznos od 626.201 KM (22,38% svih vlastitih prihoda u HNŽ/K) za koje se ne može utvrditi na koje se proračunske korisnike odnosi. Navedeno ukazuje da od strane ministarstava nisu poduzimane odgovarajuće mjere kako bi se pomoćne evidencije ostvarenih vlastitih prihoda usuglasile sa podacima iz Glavne knjige Riznice kako je to definirano Naputkom o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Redovito usuglašavati podatke iz pomoćnih evidencija o ostvarenim vlastitim prihodima sa podacima Glavne knjige Riznice sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

5.3.2 Rashodi i izdaci Proračuna Hercegovačko-neretvanske HNŽ/K za 2007. godinu

U konsolidiranim financijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna za 2007. godinu ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2007. godini iskazani su u iznosu od 135.969.929 KM, što je u odnosu na rashode i izdatke definirane Izmjenama i dopunama proračuna za 2007. godinu manje za 20.675.576 KM ili 13,2%. U odnosu na prethodnu godinu rashodi i izdaci predstavljaju ostvarenje od 104,83%, odnosno veći su za 6.266.138 KM. Struktura rashoda i izdataka iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji i konsolidiranim financijskim izvješćima prikazana je u slijedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2007. godinu	Ostvareno u 2006. godini	Ostvareno u 2007. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO (A+ B)		156.645.505	129.703.792	135.969.929	86,8
A. UKUPNO IZDACI (I+II+III)		156.597.505	129.644.446	135.941.638	86,8
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)		153.148.895	126.333.013	133.392.140	87,1
a.) Plaće i naknade i doprinosi (od 1 do 3)		92.959.497	84.964.550	88.813.553	95,6
1.	Bruto plaće, naknade i doprinosi	65.015.160	60.323.515	63.061.154	97,0
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	19.939.530	17.254.378	18.022.079	90,4
3.	Doprinosi poslodavca	8.004.807	7.386.657	7.730.320	96,6
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		17.187.844	13.487.044	12.665.170	73,7
4.	Putni troškovi	358.740	184.372	247.503	69,0
5.	Izdaci za energiju	1.778.120	1.511.070	1.530.684	86,1
6.	Izdaci za komunalne usluge	2.072.557	2.045.283	1.831.613	88,4
7.	Nabava materijala	2.076.894	1.437.973	1.610.863	77,6
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.697.474	2.192.412	1.027.187	38,1
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	174.572	106.706	131.838	75,5
10.	Izdaci za tekuće održavanje	1.419.355	892.509	963.695	67,9

11.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	390.960	315.874	306.032	78,3
12.	Ugovorne usluge	6.219.172	4.800.845	5.015.755	80,6
c) Ukupno tekući transferi (od 13 do 18)		42.654.554	27.694.563	31.630.145	74,1
13.	Transferi drugim nivoima vlasti	20.232.046	14.988.184	16.879.213	83,4
14.	Grantovi pojedincima	8.726.180	2.445.747	5.333.266	61,1
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	7.462.698	6.862.165	6.464.102	86,6
16.	Transfer javnim poduzećima	1.820.630	1.256.834	1.389.558	76,3
17.	Transferi u inostranstvo	13.000	0	12.418	95,5
18.	Ostali grantovi-povrat i drugo	4.400.000	2.141.632	1.551.588	35,3
d) Izdaci za kamate i ostale naknade (od 19 do 22)		347.000	186.857	283.271	81,6
19.	Kamata na domaće pozajmljivanje	347.000	186.857	283.271	81,6
II KAPITALNI IZDACI (e + f)		3.211.722	3.252.252	2.549.499	79,4
e) Nabava stalnih sredstava (od 23 do 29)		2.941.722	2.857.262	2.399.499	81,6
20.	Nabavka građevina	113.000	0	113.000	100,0
21.	Nabavka opreme	2.066.722	1.128.165	1.869.489	90,4
22.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	12.000	0	12.000	100,0
23.	Rekonstrukcija i investiciono održava	750.000	1.729.097	405.010	54,0
f) Ukupno kapitalni grantovi		270.000	394.991	150.000	55,6
24.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	120.000	94.991	0	0
25.	Kapitalni grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama	150.000	300.000	150.000	150,0
III TEKUĆA REZERVA		236.888	0	0	0
B. OTPLATA PRIMLJENIH KREDITA (od 34 do 37)		48.000	59.346	28.291	58,9
26.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	48.000	59.346	28.291	58,9

Sudjelovanja pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosima na plaće poslodavca 65,32%; tekući transferi 23,26%; izdaci za materijal i usluge 9,31%; izdaci za nabavku stalnih sredstava 1,76%; izdaci za kamate 0,21%; kapitalni transfer 0,11% i otplata dugova 0,02%.

Tekući izdaci su iskazani u iznosu od 133.392.140 KM. Strukturu navedenih troškova čine: izdaci za bruto plaće 47,28%, naknade troškova uposlenih i skupštinskih zastupnika 13,51%, doprinosi poslodavca 5,80%, izdaci za materijal i usluge 9,49%, tekući transferi 23,71%, izdaci za kamate 0,21%.

Izdaci za materijal i usluge su planirani u iznosu od 17.187.844 KM, a ostvareni su u iznosu od 12.665.170 KM ili 73,7% u odnosu na Proračun.

Izdaci za putne troškove su ostvareni u iznosu od 247.503 KM, ili 69% u odnosu na odobrena sredstva. Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da za službena putovanja u inozemstvo kod određenih korisnika (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa) nisu prezentirani pozivi za službeni put u inozemstvo, iz kojih se vidi svrha službenog puta, te na čiji teret padaju troškovi službenog puta. U putnim nalogima se iskazuju troškovi reprezentacije (Ministarstvo prometa i veza) iako Uredbom o naknadama troškova službenog putovanja, koju je donijela Vlada HNŽ/K, u ostalim troškovima na službenom putu nisu regulirani troškovi reprezentacije. Uz određene putne naloge (Vlada HNŽ/K) su isplaćeni ostali troškovi (cestarina), uz koje nije priložena relevantna dokumentacija da bi se mogla uopće izvršiti isplata.

Osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u FBiH, kao i Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja koju je donijela Vlada HNŽ/K.

Izdaci za ptt usluge ostvareni su u visini od 1.257.715 KM. Vlada HNŽ/K je svojom Odlukom broj 01-1-02-224/04 iz 2004. godine utvrdila korisnike prava na službeni mobilni telefon kao i maksimalni iznos do kojeg će Vlada, ministarstva i drugi organi uprave snositi mjesečne troškove uporabe mobilnih telefona. Prema navedenoj Odluci ostavljena je mogućnost da se i ostalim rukovoditeljima i djelatnicima, a zbog

značaja posla kojeg obavljaju, na prijedlog neposrednog rukovoditelja tijela uprave Predsjednik Vlade daje pravo na korištenje službenog mobilnog telefona. Provedenom revizijom se nismo uvjerali da postoje odobrenja Predsjednika Vlade na ostvarivanje prava ostalim rukovoditeljima i djelatnicima kojima se priznaju troškovi korištenja mobilnih telefona. Temeljem prezentiranih platnih lista utvrdili smo da se prekoračenja odobrenog iznosa mobilnih telefona naplaćuju od uposlenika kao obustave. Uvidom u dokumentaciju stvorenih izdataka za ptt usluge službenih mobilnih telefona, konstatirano je, da je izvršena nabava mobilnih telefona na kredit, dano od strane pružatelja usluga, gdje se rata kredita iskazuje kao stavka na računu za pružene usluge. Ovi izdaci su u cijelosti knjiženi na poziciji tekućih troškova (izdaci za ptt usluge) i nabavljeni telefoni nisu uknjiženi kao imovina proračunskih korisnika.

Osigurati dosljedno poštivanje Odluke o korištenju službenih mobilnih telefona u djelu priznavanja prava ostalim rukovoditeljima i djelatnicima po odobrenju Predsjednika Vlade.

Izvršiti uvid u dokumentaciju koja se odnosi na nabavu mobilnih telefona na kredit i iste uknjižiti kao imovinu proračunskih korisnika.

Izdaci za nabavu materijala su ostvareni u iznosu od 1.610.863 KM ili 78% u odnosu na odobrena sredstva. Navedeni izdaci se odnose na nabavu uredskog i administrativnog materijala (661.153 KM), kompjuterskog materijala (304.802 KM), materijal za čišćenje (126.563 KM), izdaci za obrazovanje (52.042 KM), izdaci za obrazovna pomagala (68.806 KM), izdataka za odjeću i uniforme (189.637 KM), hrana i prehrambeni materijal (99.617 KM). Uvidom u dokumentaciju korisnika koji su vršili nabavu materijala za čišćenje, konstatirali smo da se korisnici ne pridržavaju obveze kupovine materijala za čišćenje kod dobavljača sa kojim je zaključen ugovor o nabavi na nivou HNŽ/K. Također smo konstatirali da se nabavljaju određene vrste materijala (uredski materijal, materijal za čišćenje) koje nisu navedene u ponudi. Uvidom u cijene iz faktura konstatirali smo da postoje kod nabave određene vrste materijala, odstupanja istih u odnosu na ugovorene cijene naročito kod nabave materijala za čišćenje.

Nabavu materijala za čišćenje vršiti od dobavljača sa kojim je zaključen ugovor o nabavi na razini HNŽ/K.

Osigurati poštivanje zaključenih ugovora sa dobavljačima u pogledu vrste materijala i ugovorenih cijena.

Izdaci za tekuće održavanje su iskazani u iznosu od 963.695 KM od čega za nabavu materijala 466.622 KM i usluge opravke i održavanja 497.073 KM a najvećim dijelom se odnose na: MUP 347.194 KM, Ministarstvo prosvjete 240.403 KM, Ministarstvo financija 76.784 KM, Ministarstvo poljoprivrede 49.841 KM, i Vladu 32.546 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da korisnici proračuna nisu vršili nabave isključivo od dobavljača sa kojim je sklopljen ugovor o isporuci ovih roba i usluga na razini HNŽ/K. Kod ovih nabava se nisu provodile procedure odabira najpovoljnijih dobavljača.

Osigurati dosljedno poštivanje Odluke o izboru dobavljača za tekuće održavanje donesene na razini HNŽ/K, kao i dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama u BiH.

Usluge reprezentacije su iskazane u iznosu 225.063 KM, od čega se najviše izdaci odnose na MUP 114.841 KM, Vladu 28.327 KM, Ministarstvo gospodarstva 25.187 KM i Ministarstvo graditeljstva 16.003 KM. Na razini HNŽ/K, s izuzetkom MUP-a, nije donijet interni akt kojim bi se reguliralo stvaranje izdataka za poklone i reprezentaciju. Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da se većina izdataka za reprezentaciju odnosi na konzumaciju jela i pića. Uz ispostavljene račune nije priložena specifikacija isporučene robe i pruženih usluga, ka i iz istih se ne može utvrditi za koje namjene i kojim povodom su utrošena sredstva reprezentacije. Uz prezentiranu dokumentaciju o nabavi poklona (rokovnici, nalivpera, kravate, marame, darovne vrećice i dr.) nisu prezentirane odluke kojim bi se definiralo kome, kojim povodom i za koje namjene su izvršene spomenute nabave.

Osigurati donošenje internog akta kojim će se regulirati stvaranje izdataka za poklone i reprezentaciju, te osigurati cjelovitost dokumentacije koja se odnosi na ove izdatke.

Izdaci za usluge po osnovu ugovora o djelu i po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima iskazani su u neto iznosu od 1.861.494 KM (bruto iznos 2.467.725 KM). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatirali smo da su najveći izdaci ostvareni kod Ministarstva prosvjete (1.493.663 KM), Ministarstva pravosuđa (133.991 KM), Uprave za izbjegle raseljene (58.788 KM) i Uprave za pitanja branitelja (46.350 KM).

Na poziciji ugovora o djelu **Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa** su evidentirani izdaci za sklopljene ugovore o honorarnom radu (iznad norme), vanjskim suradnicima i za organiziranje izvanrednih ispita u osnovnim i srednjim školama.

U **Ministarstvu financija** je zaključen ugovor o djelu sa uposlenikom Ministarstva, za obavljanje poslova zamjene djelatnice koja je na porodiljskom na rok od godinu dana. Imajući u vidu nemogućnost obavljanja dva referata u isto vrijeme, mišljenja smo da je bilo neophodno izvršiti preraspodjelu radnog vremena uposlenika ili raspisati natječaj za popunu radnog mjesta na određeno vrijeme.

U **Ministarstvu pravosuđa** i uprave-Kantonalno tužilaštvo je evidentiran ugovor o djelu za paušalno održavanje računarske opreme, iako je za održavanje računarske opreme zaključen ugovor sa dobavljačem na razini Županije.

U **Upravi za pitanja branitelja** su pored ugovora iz 2007. godinu evidentirani i ugovori odjelu iz 2006. godine u iznosu od 12.000 KM. Predmet ovih ugovora su kucanje liječničkih nalaza, vršenje ocjene stupnja oštećenja vojnih invalida u prvom stupnju i poslovi revizije ocjene stupnja oštećenja vojnih invalida.

U **Upravi za izbjegle i raseljene** je evidentirano 19 ugovora o djelu, gdje se u članku 1. ugovora navodi da se isti zaključuju za obavljanje privremenih i povremenih poslova. Predmet ovih ugovora su poslovi kuharice, spremačice, medicinske sestre, čistačice i domara u Domu za stare i prognane, kolektivnim izbjegličkim centrima,

Zajednička karakteristika svih prezentiranih ugovora o djelu korisnika Proračuna, je da za iste nisu sačinjena izvješća o izvršenim poslovima, koje je trebao ovjeriti korisnik, koji je angažirao fizičku osobu za obavljanje poslova po ugovoru o djelu.

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora za poslove koji su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redovni poslovi ministarstva,

Knjigovodstveno evidentirati obveze po zaključenim ugovorima o djelu u onom razdoblju kada je obaveza za plaćanje i nastala.,

Osigurati od strane izvršitelja posla sačinjavanje izvješća o izvršenom poslu po sklopljenim ugovorima o djelu, kao i potvrdu da su navedeni poslovi i izvršeni.

Tekući transferi su realizirani u iznosu od 31.630.145 KM, što predstavlja ostvarenje od 71,18% u odnosu na planirane u iznosu od 44.434.805 KM. Za jedan dio tekućih transfera je usvojenim Proračunom definiran korisnik sa pripadajućim iznosom transfera, dok su ostali transferi realizirani temeljem programa realizacije tekućih transfera, koje je na prijedlog resornog ministarstva usvajala Vlada HNŽ/K.

Transferi u oblasti poljoprivrede Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su planirani u iznosu od 1.266.660 KM, a realizirani u iznosu od 883.558 KM, što predstavlja ostvarenje u odnosu na odobrena sredstva 69,77%. Programom utroška sredstava u oblasti poljoprivrede kojeg je Vlada usvojila dana 18.05.2007. godine je planirana „Podrška poljoprivrednoj proizvodnji“ u iznosu od 233.330 KM, „Projekt izgradnje pijace u Stocu“ u iznosu od 100.000 KM, „Transferi poljoprivredi“ u iznosu od 133.330 KM i „Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji za korisnike koji su pravo ostvarili od Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2006. i 2007. godinu“ u iznosu od 800.000 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da je od planiranog iznosa Programom „Podrška poljoprivrednoj proizvodnji“ realizirano 202.000 KM i isti se trebao realizirati prema općim i posebnim kriterijima koje će na prijedlog Ministarstva usvojiti Vlada HNŽ/K. Uvidom u dokumentaciju je konstatirano da Ministarstvo nije utvrdilo posebne kriterije temeljem kojih će se realizirati transferi „Podrške poljoprivrednoj proizvodnji“, te se iz tog razloga ne može potvrditi da su sredstva realizirana sukladno Programu utroška sredstava.

Transferi vodoprivrednih naknada Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su realizirani u iznosu od 371.186 KM, što predstavlja ostvarenje u odnosu na odobrena sredstva od 34,74%.

Odlukom Vlade od 28.12.2006. godine je usvojen Program utroška sredstava vodoprivrede za obveze preuzete u ranijim razdobljima u iznosu od 220.770 KM. Program utroška sredstava vodoprivrede za 2007. godinu je od Vlade usvojen dana 30.08.2007. godine i u istom je definirano ulaganje od 710.000 KM u nove projekte, dok je iznos od 263.038 KM planiran za podmirivanje obveza preuzetih u ranijem razdoblju. Iz podnijetog izvješća Vladi o realizaciji Programa utroška sredstava vodoprivrede je vidljivo da su u 2007. godini realizirana sredstva za novo-planirane projekte u iznosu od 196.237 KM (27,64%), a za obveze preuzete u ranijem razdoblju je realiziran iznos od 172.948 KM (65,75%). Kao što je naznačeno u prezentiranom izvješću, razlozi za nerealiziranje planiranih sredstava su relativno kasno usvajanje Programa utroška sredstava, kao i vrijeme potrebno za provođenje procedure odabira najpovoljnijih dobavljača. Također, bitno je napomenuti da kasno usvajanje Programa utroška sredstava onemogućava i ostale sudionike (općine, J.P. Slivovi Jadranskog mora) da realiziraju svoje aktivnosti obzirom da se u većini slučajeva radi o zajedničkim ulaganjima.

Transferi naknada za šume Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su realizirani u iznosu od 1.291.519 KM što predstavlja ostvarenje u odnosu na odobrena sredstva od 26,41%. Odlukom Vlade od dana 28.12.2006. godine je usvojen Program utroška namjenskih sredstava za šume u iznosu od 1.640.000 KM. Ovim programom su planirani izdaci za izgradnju protupožarnih i šumskih cesta (434.000 KM), transfer za isplatu plaća šumarima koji su uposleni u šumsko gospodarskim društvima (886.000 KM), transfer novoj instituciji za upravljanje šumom (50.000 KM), izdaci za pošumljavanje (200.000 KM) i kapitalni izdaci (70.000 KM). Transfer za plaće šumarima uposlenim u postojećim šumsko gospodarskim društvima, se realizira na ovaj način, iz razloga što od strane HNŽ/K nisu poštovane odredbe Zakona o šumama u dijelu utemeljenja institucije za gospodarenjem šumama. Za izdatke na poziciji izgradnje protupožarnih i šumskih cesta je predviđeno da će se isti realizirati prema prioritetima koje će na prijedlog Ministarstva usvojiti Vlada. Provedenom revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo sklopilo ugovore za rekonstrukciju i izgradnju protupožarnih putova bez prethodno usvojenih prioriteta od strane Vlade. Naknadno je Ministarstvo uputilo, a Vlada usvojila 13.12.2007. godine, Program utroška sredstava preuzetih a nerealiziranih obveza namjenskog fonda za šume.

Sufinanciranje **usluga prijevoza učenika** su Proračunom za 2007. godinu planirani na poziciji izdataka za usluge prijevoza i goriva Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa u iznosu 1.462.400 KM. Rebalansom proračuna za 2007. godinu ovi izdaci su planirani na istoj poziciji u iznosu od 1.931.798 KM, iako je zaključkom Vlade HNŽ/K od 02.10.2007. godine utvrđeno da će se sredstva planirati na poziciji tekućih transfera. Dana 23.11.2007. godine Vlada HNŽ/K je donijela Odluku o unutarnjoj preraspodjeli kojom je pozicija izdataka za usluge prijevoza i goriva Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa umanjena za 1.568.598 KM, dok je za taj iznos povećana pozicija „Ostali transferi“ ovog Ministarstva. U ovoj Odluci su definirani prijevoznici sa pripadajućim iznosima kojima se trebaju isplatiti sredstva ovog transfera. Ministarstvo znanost, prosvjete, kulture i športa je tražilo od svih prijevoznika navedenih u spomenutoj Odluci da, prije no što im se doznače odobrena sredstva, dostave ovjerenu izjavu da njihova potraživanja od HNŽ/K prestaju sa 31.07.2007. godine.

Zakonom o osnovnom obrazovanju i odgoju HNŽ/K je propisano da se djelatnost osnovnog školstva djelomično financira iz Proračuna HNŽ/K (plaće i naknade uposlenih) i dijelom iz proračuna općina (materijalni troškovi), u okviru kojih trebaju biti i sredstva za prijevoz učenika. Izdaci za prijevoz učenika se planiraju u proračunima HNŽ/K za svaku godinu, s tim da nije precizirana obveza HNŽ/K u sufinanciranju prijevoza učenika. Iz tog razloga od strane HNŽ/K nisu definirani dužničko vjerovnički odnosi sa dobavljačima koji pružaju usluge prijevoza. Zbog navedenog se ne može potvrditi vjerodostojnost ispostavljenih faktura. Mišljenja smo da se ove aktivnosti trebaju urediti u HNŽ/K, kako bi se sa pružateljima usluga mogli definirati poslovni odnosi i provoditi nadzor nad pruženim uslugama prijevoza učenika.

Zakonom o izvršenju proračuna HNŽ/K za 2007. godinu (članak 27.) je definirano da će Vlada tromjesečno razmatrati izvješća o realizaciji tekućih transfera koji se realiziraju temeljem usvojenih programa utroška sredstava i o istom informirati Skupštinu. Tijekom revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Vlada razmatrala izvješća o realizaciji tekućih transfera i da je o istom informirana Skupština HNŽ/K.

Podršku poljoprivrednoj proizvodnji realizirati temeljem kriterija koje će na prijedlog Ministarstva usvojiti Vlada, kako je to Programom utroška sredstava definirano,

Program utroška sredstava iz vodoprivrede treba blagovremeno usvajati, kako bi se aktivnost utvrđena Programom i realizirala u planiranim rokovima,

Aktivnosti na izgradnji protupožarnih i šumskih cesta pokretati tek nakon što Vlada HNŽ/K usvoji listu prioriteta, kako je to definirano Programom utroška sredstava namjenskog fonda za šume,

Pokrenuti aktivnosti na reguliranju sufinanciranja usluga prijevoza učenika iz Proračuna HNŽ/K u cilju stvaranja mogućnosti uspostave poslovnih odnosa sa pružateljima usluga prijevoza učenika,

Potrebno je da Vlada tromjesečno razmotri izvješća o realizaciji tekućih transfera realiziranih temeljem programa utroška sredstava i o istom informira Skupštinu, kako je to definirano Zakonom o izvršenju proračuna Hercegovačko-neretvanske HNŽ/K.

5.4 Financijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna za 2007. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Budžeta za 2007 godinu	Ostvareno u 2006 godini	Ostvareno u 2007 godini	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
A. Prihodi, primici, financiranje i neraspoređeni višak prihoda (I+II)		156.645.505	141.625.285	154.328.715	108,9
I Prihodi, primici i financiranje (1+2+3)		152.365.505	141.625.285	150.048.715	105,9
1.	Prihodi i primici od prodaje imovine	147.821.265	140.401.886	147.994.574	105,4
2.	Tekuće potpore	4.544.240	1.014.852	1.757.481	173,2
3.	Prihodi od carina		208.549	296.660	142,2
II Neraspoređeni višak prihoda iz prethodnog perioda		4.280.000	-	4.280.000	-
B Rashodi i izdaci (1+2)		156.693.505	129.644.612	135.969.929	104,9
1.	Rashodi i izdaci za nabavku stalne imovine	156.408.617	129.585.266	135.941.639	104,9
2.	Izdaci od financiranja (otplata kredita i zajmova)	48.000	59.346	28.290	47,8
3.	Tekuća rezerva	236.888		-	-
C Višak ostvarenih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke (I-B)		-4.043.112	11.980.673	14.078.786	117,5
D Višak nerealiziranih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke (A-B)		-	11.980.673	18.358.786	-

Kao što se vidi iz tabele, višak ostvarenih prihoda i primitaka za 2007. godinu je iskazan u iznosu od 14.078.786 KM. Izmjenama i dopunama Proračuna HNŽ/K za 2007. godinu, iz neraspoređenog viška prihoda nad rashodima iz prethodne godine je planiran iznos od 4.280.000 KM. Ukupno neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ne možemo potvrditi iz razloga što je u financijskim izvješćima za prethodnu godinu iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 26.653.471 KM.

5.5 Javne nabave

Temeljem Odluke Vlade HNŽ/K od 06.12.2006. godine se pristupilo izboru najpovoljnijih dobavljača za nabavu roba i usluga sa pozicije tekućih izdataka u 2007. godini za potrebe Vlade, ministarstava i drugih tijela županijske uprave. Po okončanju procedure izbora i zaključenih ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima svi proračunski korisnici su pismeno informirani o izabranim dobavljačima, vrstama roba i usluga i pripadajućim cijenama od kojih su u obvezi vršiti nabave.

Proceduru odabira dobavljača za nabavu stalnih sredstava su provodili proračunski korisnici samostalno u okviru raspoloživih sredstava. Tijekom revizije je revidirana dokumentacija koja se odnosi na izvršenu nabavu kod Skupštine HNŽ/K, Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstva prometa i veza, MUP-a i Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je **Ministarstvo prometa i veza** izvršilo nabavu mobilnog telefona u iznosu od 1.076 KM od dobavljača ZMT Mostar, sa kojim je zaključen ugovor na razini HNŽ/K o održavanju telefona i tel. centrale, ali nije zaključen ugovor za nabavu telefonskih aparata, što znači da je Ministarstvo za navedenu nabavu bilo u obvezi provesti proceduru odabira najpovoljnijeg dobavljača.

MUP je izvršio nabavu računarske opreme u iznosu od 7.647 KM od dobavljača „KATRINA“ Mostar, sa kojim je zaključen ugovor na razini HNŽ/K o održavanju računarske, ali ne i za isporuku iste, što znači da je MUP bilo u obvezi provesti proceduru odabira najpovoljnijeg dobavljača za ovu nabavu.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je po javnom pozivu izvršilo nabavu putničkog automobila u vrijednosti od 59.000 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da se Ministarstvo nije pridržavalo rokova utvrđenih Zakonom o javnim nabavama u djelu dodjele ugovora prije isteka žalbenog roka. Narudžbenica dobavljaču je ispostavljena prije no što je sklopljen ugovor. Također, Ministarstvo nije pristupilo odmah nabavi vozila po proteku procedure izbora dobavljača iako je rok isporuke od jednog dana izravno odlučio o izboru najpovoljnijeg dobavljača.

Uvidom u dokumentaciju Ministarstva prometa i veza - Uprave za ceste, utvrđeno je da je u 2007. godini izvršeno uknjiživanje opreme (brojilo prometa) u iznosu od 136.945 KM, koja je, u ime i na teret Ministarstva nabavljena od strane Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru 2004. godine. Ugovorom za mjerenje intenziteta prometnih tokova u HNŽ/K, koji je zaključen dana 05.01.2004. godine između Ministarstva prometa i veza HNŽ/K i Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, je regulirano da je vlasnik stacionarnih i prijenosnih automatskih brojila Ministarstvo, a korisnik navedene opreme Građevinski fakultet. U razgovoru sa odgovornom osobom u Ministarstvu, došli smo do saznanja da se navedena oprema vodila vanbilančno u poslovnim knjigama Građevinskog fakulteta. Dana 23.11.2007. godine navedena oprema je uknjižena u poslovnim knjigama Ministarstva, a kao protu-stavka su uknjiženi izvanredni prihodi obzirom da je u trenutku nabave, oprema plaćena sa pozicije tekućih izdataka. Provedenom revizijom utvrđeno je da se za navedenu opremu, koja je od momenta nabave bila u uporabi, nije obračunavala amortizacija. Sa 31.12.2007. godine obračunata je amortizacija samo za 2 mjeseca 2007. godine u iznosu od 1.769 KM, ali ne i za raniji razdoblje, te ne možemo potvrditi da je sadašnja vrijednost ove opreme realno iskazana.

Izvršiti obračun amortizacije navedene opreme za cjelokupno razdoblje od kada je oprema u uporabi..

Nabavu stalnih sredstava vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama.

5.6 Popis imovine, potraživanja i obveza na dan 31.12.2007. godine

5.6.1. Stalna sredstva

Odlukom Vlade HNŽ/K od 23.11.2007. godine je utemeljeno Središnje inventurno povjerenstvo čiji je zadatak da temeljen dostavljenih pojedinačnih zapisnika o izvršenom popisu sačini zbirno izvješće o popisu sredstava, potraživanja i obveza na dan 31.12.2007. godine. Središnje inventurno povjerenstvo je stručnoj službi Vlade dostavilo zbirni zapisnik o izvršenom popisu 07.03.2008 godine, kojeg je Vlada usvojila dana 20.03.2008. godine.

Uvidom u sačinjene pojedinačne zapisnike o izvršenom popisu je utvrđeno da se vršio popis samo stalnih sredstava (s izuzetkom MUP-a), ali ne i sitnog inventara i da su određeni popisi obavljani prije 31.12.2007.godine. U zapisniku o izvršenom popisu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je

konstatirano da je popisani uredski namještaj koji je plaćen i knjigovodstveno evidentiran a isti će se tek isporučiti kad spomenuto Ministarstvo preseli u nove prostorije. U Izvješću Središnjeg inventurnog povjerenstva su iskazana pojedinačna odstupanja stanja konstatiranog po popisu u odnosu na knjigovodstveno stanje za svakog korisnika proračuna sa prijedlogom za otpis. U istom nisu iskazani vrijednosni pokazatelji.

Provedenom revizijom je utvrđeno da je izvršeno isknjižavanje rashodovane opreme iz poslovnih knjiga proračunskih korisnika prije no što je ista fizički uništena, kao i prije no što je Vlada HNŽ/K usvojila Izvješće o izvršenom popisu.

Stalna sredstva proračunskih korisnika HNŽ/K su iskazana u financijskim izvješćima na dan 31.12.2007. godine u nabavnoj vrijednosti od 35.561.621 KM, ispravci vrijednosti od 20.739.840 KM i sadašnjoj vrijednosti od 14.821.781 KM.

Popis imovine, obveza i potraživanja vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, u dijelu sačinjavanja cjelovitog popisa, izrade cjelovitog izvješća o obavljenom popisu, isknjižavanja rashodovanih stalnih sredstava nakon fizičkog uništenja istih i knjiženje poslovnih promjena temeljem izvršenog popisa nakon donošenja odluke Vlade o usvojenom Izvješću o izvršenom popisu.

5.6.2. Obveze

U konsolidiranim Financijskim izvješćima HNŽ/K za 2007. godinu su iskazane obveze na dan 31.12.2007. godine u iznosu od 38.371.683 KM, od čega se na kratkoročne obveze odnosi 31.670.118 KM, a na dugoročne obveze 6.701.565 KM.

Kratkoročne obaveze se pored obveza nastalih u prosincu 2007. godine uglavnom odnose na ranije razdoblje (01.01.1997. – 31.12.2004.) i imaju slijedeću strukturu: porezi i doprinosi 17.216.414 KM, obveze za plaće djelatnika i vanjskih suradnika 6.595.070 KM, obveze za tekuće transfere 3.102.149 KM, obveze prema dobavljačima 2.922.688 KM, pozajmica od Federacije FBiH 1.500.000 KM, naknade uposlenih 268.752 KM i ostali razgraničeni rashodi 65.045 KM.

Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga HNŽ/K koji je usvojen dana 26.10.2006. godine su definirane obveze HNŽ/K u iznosu od 33.749.251 KM, koje će se izmiriti u narednih 8 godina po Programu isplate unutarnjeg duga kojeg će na prijedlog Ministarstva financija usvojiti Vlada. Provedenom revizijom je utvrđeno da ni u 2007. godini nije donijet Program isplate unutarnjeg duga od strane Vlade. Prema raspoloživim podacima je utvrđeno da su tijekom 2007. godine smanjene obveze definirane Zakonom u utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga HNŽ/K za 2.763.906 KM i to na način da su Proračunom za 2007. godinu osigurana 2.000.000 KM na ime izmirenja obveza za doprinose mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, dok je iznos od 763.906 KM realiziran temeljem izvršnih sudskih rješenja. Stanje obveza definiranih ovim Zakonom sa danom 31.12.2007. godine iznosi 27.213.400 KM.

Dugoročne obveze iskazane u konsolidiranom financijskom izvješću na dan 31.12.2007. godine imaju slijedeću strukturu; kredit OPECA 5.226.850 KM, kredit Saudijske Arabije 439.094 KM i roba preuzeta na lizing (vozila MUP-a) 1.035.620 KM.

Potrebno je sačiniti Program isplate unutarnjeg duga kako je to Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga predviđeno.

5.6.3. Ostali nalazi

Uvidom u evidencije prikupljenih a neutrošenih **namjenskih sredstava** je utvrđeno da je na dan 01.01.2007. godine na računu bilo raspoloživo 3.844.926 KM, dok je na dan 31.12.2007. godine bilo raspoloživo 5.550.361 KM i to od vodnih naknada 631.709 KM, naknada za šume 3.549.665 KM i sredstava za zaštitu i spašavanje 1.368.986 KM. Obzirom da su za ova sredstva zakonom definirane namjene u koje se trebaju ulagati, provedenom revizijom se ne može potvrditi opravdanost ne realizacije spomenutih sredstava.

Rebalansom Proračuna HNŽ/K za 2007. godinu, **Tekuća pričuva** je planirana u iznosu od 236.888 KM, a ostvarena u iznosu od 113.350 KM. Provedenom revizijom se ne može potvrditi da su sredstva tekuće pričuve u svim slučajevima namijenjena za hitne i nepredviđene izdatke, kako je to Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršenju proračuna u HNŽ/K za 2007. godinu predviđeno.

Potrebno je namjenska sredstva od vodnih naknada, naknada za šume i sredstva za zaštitu i spašavanje realizirati za namjene utvrđene u zakonima,

Sredstva tekuće pričuve koristiti isključivo za hitne i nepredviđene izdatke sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

6. KOMENTAR:

Vlada HNŽ/K se očitovala na Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća HNŽ/K za 2007. godinu dopisom broj: 14-1-16-1690-2/08 od 03.09.2008. godine, u kojem su dana obrazloženja za određene nalaze navedene u revizijskom Izvješću. Imajući u vidu da na nalaze navedene u Nacrtu izvješća, nisu dane primjedbe, Nacrt izvješća predstavlja konačno Izvješće o reviziji finansijskih izvješća HNŽ/K za 2007. godinu.

Direktor:

Sektora za finansijsku reviziju kantona/županija

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Vođa tima:

Dunja Logo, dipl. oec.

Član tima:

Danko Buhač, dipl. oec.